

Pijevo življenje (obnova)

Yann Martel svoj roman *Pijevo življenje* začne s poglavjem, v katerem bralce obvesti, da je delo napisano po resničnih dogodkih.

Ali pa vsaj naj bi bilo, saj naj bi mu zgodbo o svoji nenavadni izkušnji zaupal Piscine Molitor Patel, večji del knjige znan kot Pi. Po prebrani zadnji piki se verjetno marsikateri bralec vpraša, ali je 15-letni Pi res 227 dni sam (oziroma s tigrom) preživel na morju ali ne, vendar pa konec koncev vprašanje ni bistveno.

Roman bralce pritegne in jim da misliti, zato ni pomembno, ali si jo je kanadski pisatelj izmislil sam ali pa mu je zgodbo, ki mu je leta 2002 prinesla ugledno nagrado booker in po kateri M. Night Shyamalan zdaj snema film, kdo prišepnil.

Martel se iz zgodbe po prvem poglavju večinoma povsem umakne in besedo prepusti Piju; le nekajkrat na začetku dela da bralcem vedeti, da je konec koncev on tisti, ki je Pija poiskal in mu omogočil, da je njegova neverjetna zgodba prišla do bralcev. Tako čisto spotoma izvemo, da je Pi, ki zdaj živi v Kanadi, poročen, ima dva otroka, dečka in deklico, ter psa. Njegovo zdajšnje življenje skoraj ne daje slutiti o preizkušnjah, ki jih je prestal.

Začetek romana bralce nemalokrat pripravi do glasnega smeha, saj so ideje in primerjave, ki jih Martel/Pi sporoča, več kot nenavadne. Ob pojasnjevanju, zakaj se je namreč odločil za preučevanje lenivcev in kaj je na tej živalski vrsti tako posebnega, nas namreč pouči, da se lenivci, kadar so primerno motivirani, plazijo s hitrostjo 250 metrov na uro, "kar je 440-krat počasneje od motiviranega geparda".

Z zoološkega vidika je povsem jasno, zakaj je Pi za primerjavo izbral najhitrejšo kopensko žival, glede na žival, ki prevladuje v knjigi, pa bi bilo veliko bolj logično, če bi lenivčevo hitrost primerjali s tigrovo. Prav tiger je namreč žival, ki narekuje tempo večini dogajanja v čolnu - in Pijevemu življenju skoraj 227 dni (prve dneve je namreč Pi od šoka pozabil, da je njegov sopotnik ta zver). In kako sta se Pi in Richard Parker, kot je tigru ime, sploh znašla v čolnu?

Pi je z bratom, materjo in očetom živel v indijskem mestu Pondičeri, kjer je hodil v šolo in precej časa preživel tudi v živalskem vrtu, katerega upravitelj je bil njegov oče. Živali, njihove navade, predvsem prehranjevalne, pa tudi psihologija mu tako sploh niso bile tuje. Med tigri, opicami, nosorogi, kačami in drugimi živalmi je torej Pi, ki so ga sošolci sprva klicali Pisoar, a je fant ubral prebrisano taktiko in se na novi šoli predstavljal kot Pi (v matematičnem pomenu besede), preživel precej časa. A bolj kot živali so ga zanimala svetovna verstva.

Najstnik, za čigar starše bi lahko rekli, da so bili bolj ali manj ateisti, je svoje starše s svojo versko gorečnostjo spravil v zadrego, saj ga ni navduševala le ena vera, ampak se je štel za muslimana ter pripadnika islama in krščanstva. Voditelje vseh treh verskih skupnosti v svojem rojstnem mestu je navduševal s svojim zanimanjem in gorečnostjo, s katero se je učil in udeleževal molitev, za njegove starše - in vse tri voditelje - pa je bil pravi šok, ko so izvedeli, da je fant "mnogoverec". Razkritje se je zgodilo na mirnem popoldanskem sprehodu, ko so se proti družini naenkrat namerili imam, duhovnik in pandit, da bi fanta pohvalili staršem, ti pa so ga morali nazadnje braniti, da mnogoverstvo le ni prepovedano, čeprav je milo rečeno nenavadno. A zatekanje k vsem trem veram in iskanje odgovorov v njih ni Pija minilo niti v čolnu.

Zaradi težkih razmer v Indiji se je Pijev oče odločil, da se družina preseli v Kanado, kjer naj bi bilo življenje lažje. Nekaj živali so prodali že v Indiji, nekaj pa so jih vzeli s seboj na ladjo, da bi jih prodali živalskim vrtovom v Severni Ameriki. A ladja ni dosegla svojega cilja, saj se je štiri dneve plovbe od Manille v Tihem oceanu potopila, z njo pa tudi posadka, Pijevi starši in brat ter večina živali. Na rešilnem čolnu so se znašli le Pi, hijena in zebra z zlomljeno nogo, Piju pa je uspelo rešiti še Richarda Parkerja, za katerega bralci nato izvemo, da je kljub človeškemu imenu tiger. Čez nekaj časa na otoku iz banan mimo prinese še orangutanko, ki družini do svojega krutega konca dela družbo.

Čoln, ki je sicer dobro založen s potrebščinami za preživetje, se spremeni v bojišče, na katerem preživijo le najmočnejši ali najsposobnejši. Prva podleže zebra, ki jo v nekaj dneh raztrga hijena. Njena naslednja žrtev je orangutanka, tej pa že sledi hijena sama. Na čolnu ostaneta sama Pi in Richard Parker, ki ga mora deček ukrotiti, če želi preživeti. Dnevi mu tako minevajo med pogrešanjem staršev, lovljenjem hrane, zagotavljanjem vode in premišljevanjem, kako zdresirati tigra, da ga ta ne bo ubil. Po zaslugi iznajdljivosti, pameti in znanja uspe obema preživeti, bralci pa se ob tem naučijo veliko o naravi živali in brodolomskem življenju. Seznanijo se tudi z mukami, ki jih preživlja človek na robu smrti, in odločnostjo, ki mu pomaga, da ne zdrsne čez rob.

A kakor koli zabavna, šokantna ali presunljiva je knjiga je najbolj šokanten njen konec. Čoln pristane na mehiški obali, kjer Richard Parker izgine v pragozd, Pija pa najdejo in spravijo v bolnišnico domačini. Kmalu ga o njegovih dogodivščinah izprašata tudi uslužbenca japonskega ministrstva za promet. Pi jima zaupa svojo zgodbo, a ji Japonca ne verjameta, zato jima deček pove še njeno veliko bolj kruto različico, kjer živalske vloge prevzamejo ljudje.

Izpraševalca ne moreta vedeti, katera je resnična, ker je pri obema jasno dokazljivo le to, da je ladja doživela brodolom 2. julija 1977, Pija pa je na mehiško obalo naplavilo 14. februarja 1978. Tako kot bralci se morata sama odločiti, kateri zgodbi bosta verjela, verjetno pa se bodo vsi odločili, da jim je ljubša "živalska" različica, kar Japonca tudi priznata. V svojem poročilu se odločita tudi, da tej različici tudi verjameta, saj ga skleneta s povedjo: *"Doslej so le redki brodolomci preživeli na morju več kot sedem mesecev, še nobeden pa v družbi odraslega bengalskega tigra."*